

Bela Kun

Kapitalistiskt slaveri
eller
socialistisk eller revolution

Översättning.

Frams förlag :-: Stockholm 1919.

Innehåll

1. Proletariatet vid skiljevägen.	1
2. Våld mot våld.	5
3. Vägen till socialismen.	7
4. Vilka är då kommunister?	13

1. Proletariatet vid skiljevägen.

Den kapitalistiska produktionsmetoden, den på privatäganderätten till produktionsmedlen och arbetskraftens utsugning baserade kapitalismen, har ingått i ett nytt skede. Detta nya skede, som benämnes imperialistiskt, tar så småningom vid i början av det 20:de århundradet och skiljer sig avsevärt från det föregående.

Den huvudsakliga skillnaden mellan den förutvarande kapitalismen och den nya formen av sådan imperialism, ligger däri, att denna med all makt söker tillägna sig främmande distrikt i alla jordens delar, för att därigenom få avsättningsplatser för sina produkter, för produktionen nödvändiga råämnen och i första rummet för att kunna placera överflödigt kapital. I slutet av 19:de seklet hade produktionsförmågan redan nått en sådan höjd, att man förr knappt kunnat drömma därom och likaså kapitalen hopat sig och övergått i händerna på några få. Kapital, som man ej kunnat placera i inhemska företag försökte man placera i länder, vilkas produktion var outvecklad och saknade kapital. Dessa affärsföretag inbringade synnerligen stor vinst. Därför ville de kapitalistsammanslutningar, vilka redan i eget land innehade särställning, monopol, använda dessa områden som sina egna, med andra ord, de ville göra sina vinstbringande företag i främmande land till områden, där andra länders kapitalistiska konkurrens ej ägde något skadligt inflytande på deras vinst. Genom sammanslutning till ringar, karteller och trustar, hade kapitalisterna upphört att konkurrera med varandra inom det egna landets gränser. Därav hade följt att ett lands kapitalister sammanslutna till ett *enhetligt konkurrenssyndikat* börjat konkurrera med kapitalisterna i ett annat land. Striden koncentrerade sig om kolonierna och de större eller mindre land, vilkas ekonomiska liv ännu befann sig i lindan av kapitalistisk produktion. Afrika var platsen för den första kolonikampen. Asiens uråldriga, men ekonomiskt utvecklade stater, Kina, Persien och likaså Mindre-Asien, var de närmast följande stridsplatserna. Balkanstaterna utgjorde i Europa huvudmålen för denna kamp.

Vid det 20:de seklets början hade bankkapitalet redan fått ett förhärskande inflytande i det ekonomiska livet. Hela världen var då redan *uppdelad*. Det ena landets kapitalister kunde inte komma åt så värst mycket av den egendom som tillhörde det andra landets kapitalistgrupp, hur glupska de än var. De var tvungna att vänta på *en ny uppdelning av världen*. Den väntan hölls alls icke hemlig. Så uppkom då från stormakternas sida, främst då från Tysklands och Englands strävandet efter *världsherraväldet*.

De stora kapitaliststaternas kapitalister stod som fiender mot varandra. De knöt nävarna i fickorna. Därvid höll de pistolen i händerna och varje stund färdiga att skjuta. Ofta nog drog de också upp sina pistoler och skrek i detsamma åt varandra det gamla, goda stråtrövarropet: »Händerna upp!»

Detta begär efter världsherravälde grep så småningom hela den besuttna klassen. Detta förstår man, då man vet, att några större banker fått herravälde över det ekonomiska livet så gott som i alla länder, synnerligast i så kallade »förbundna» stater. Dessa banker hopbragte förmögenheterna från alla lager till ofattbart stora kapital, så att varje person som icke tillhörde arbetarklassen, hade någon fördel av att bankaktierna avkastade hög ränta. Men förutsättningen för ränteavkastningen var, att kapitalet placerats på mest givande sätt, i möjligast konkurrensfria företag i kolonierna, och ofta nog var den helt och hållet beroende av koloniernas avkastning. En borgare, som annars kanske var nog så skarp nationalist, eller han må nu ha stått på vilken ståndpunkt i inrikespolitiska frågor som helst, på konservativ eller framstegsvänlig, på kristlig eller, frisinnad, reaktionär eller demokratisk, monarkistisk eller

republikansk, — i en sak var han ändå alltid ense även med sina motståndare: tillräckliga summor skulle anslås till försvaret av placeringsorterna för deras kapital. Och detta försvar, vari bestod det om ej i *militarismen*. Man måste ha pengar till flottor och arméer. Och sådana medel anslogs också till och med av sådana borgerliga, vilka annars slog sig för bröstet och alltid använde tillfällena för att störta åtminstone en minister.

I denna sak var de imperialistiska staterna varandra fullkomligt lika. De skilde sig endast i det avseendet, att den stormakt, som hade mycket (England), i främsta rummet lade an på att hävda äganderätten till sina kolonier, medan den som hade litet (Tyskland), försökte gå mera anfallsvis till väga. Men varhållst det gäller områden, vilka ännu inte slutgiltigt delats, ännu ej besatta, svaga stater, dit rusade båda, lika väl England som Tyskland. Balkanstaterna, Turkiska Asien och Kina utgjorde rusningsplatser för hela den imperialistiska världen.

Imperialismen intog från det 20:de seklets början en *politisk maktställning* i alla kapitalistiska stormakter.

Endast en samhällsklass var avgjort fientlig mot imperialismen: *arbetarklassen*. Arbetarpartierna, de socialdemokratiska partierna, avfattade på internationella kongresser protester mot imperialismens utvidgnings- och maktbegär. Kampen mot kriget var alltid huvudsaken för dessa kongresser. Men på bankherrarna, penningkapitalens ägare, vilka svansade i de kejsarliga och kungliga hoven, parlamentens och krigsministeriernas baktrappor, på dem gjorde protesterna ingen inverkan.

Kriget utbröt. Protesterna hade blivit tomma fraser blott. Och för övrigt var de knappt mera möjliga. Vid krigsutbrottet upphörde ju majoriteten av arbetarpartierna, de socialdemokratiska, med sin kamp mot kapitalistklassen. I bästa fall visade de sedan endast en ofarlig oppositionslust i parlamenten.

Vid krigsutbrottet förlorade arbetarna sin representation, förlorade sina ledare. Endast på ett fåtal ställen vågade de höja sin röst. Deras lilla flock har medan kriget fortgått vuxit iögonenfallande snabbt. Krigets följder — armodet, prisstegringarna, hela levnadsstandardens sänkning, det ofördragbara soldat- och polisväldet, alla politiska svårigheter o. s. v. — vartill den avskrivna klasskampen och »försvaret« av fosterlandet åstadkommit, har ju gett anledning därtill.

Det fullständiga förråandet, förstörandet av otaliga kulturskatter, vartill mördarna gjorde sig skyldiga, de miljoner kvinnor och barn som blivit änkor och faderlösa, deras klagan väckte så småningom arbetarklassen ur den tunga sömn, vari dess offentliga »ledare« och förgiftade, lögnaktiga historier, vilka en del regerings-socialister hade slagit i dem om »försvaret av fosterlandet«, hade bragt den till.

Men av allt detta finner vi likväl ej orsaken till att arbetarpartierna så utan vidare lade sina fredssträvanden å sido, sträckte klasskampsvapnen för de blodlystna, imperialistiska rövorna och med uppsträckta händer övergick på sina *motståndares* sida.

Detta klarnar först, då man vet, att de socialdemokratiska partiernas majoritet redan långt före kriget förkastat det revolutionära strids sättet och att minoriteten icke var i sådan ställning, att den kunde uppta striden mot imperialismen.

Det stora flertalet (Scheidemanns anhängare i Tyskland, Renaudels i Frankrike, Hendersons i England och Viktor Adlers i Österrike) representerade i rövarstaternas riksdagar endast stundens småfuttiga fördelar för arbetarklassen. Sambandet med dessa små efemära fördelar var det som drev arbetarna att, under namn av fosterlandsförsvar hjälpa till att skydda banditstaterna. Att detta förhållande till efemära och skenbara fördelar i striden mellan kapital och arbete, tjänar till att överskyla deras inbördes motsatser, och att det icke är förenligt med god arbetspolitik — den lärdomen har arbetarna dyrt fått betala med sitt blod, med förlusten av sina rättigheter, med armod och otaliga lidanden. De har ånyo bittert fått erfara, att Karl Marx' och Friedrich Engels utsago »arbetaren har inget fosterland», i det kommunistiska manifestet, vilket har hållits så hemligt som möjligt för dem, ännu i denna dag är en oomkullkastlig sanning. Ytterligare dyr blev dem kunskapen om, att det, som kallas fosterland, icke är något annat än *de besuttna klassernas högsta förtryckarorganisation*; därför kan den borgerliga staten vara vad annat som hälst, blott icke föremål för proletarietets omtänksamhet, skydd och kärlek.

Arbetarrörelsens andra del, till vilken hörde Kautskys anhängare i Tyskland, Longuets i Frankrike och Otto Bauers i Österrike, hade icke helt och hållet glidit ned i den fosterländska plogfåran. Men icke ens den ståndpunkt det stora flertalet av dem intog, gav något stöd för ett effektivt anfall mot det imperialistiska kriget. Den delen av de socialdemokratiska partierna var och är ännu delvis av den uppfattningen att imperialismen alls icke är en given följd av den ekonomiska utvecklingen, utan blott och bart är en kapitalistgrupps dåliga politik, som icke är till nytta för någon, ej en gång för gruppen själv. »Kriget är en dålig affär», var dessa socialdemokraters uppfattning. Men kriget straffade dem hårt för den lögnen genom att visa, att vinster på hundra procent erhöles genom att enbart leverera krigsmaterial.

Båda dessa socialdemokratiska gruppers synpunkter var olämpliga för ett framgångsrikt bekämpande av imperialismen. Båda hade det gemensamt, att de motsvarade en tid, vars kapitalism ännu stod på ett omoget stadium, d. v. s. vars kapitalistiska produktion ännu icke hade uppnått den underbara utveckling, som den gjort i imperialismens tid. Båda ville förbättra arbetarnas ställning inom ramen av det kapitalistiska systemet, ville kvacksalva på charlatanvis och därigenom bota de sår det kapitalistiska produktionssystemet förskaffat arbetarna. Båda ville med små framsteg och förändringar göra arbetarnas ställning lättare uthärdlig. De märkte icke, att inte förbättringarna, inte kvacksalveriet hjälper där, vare sig de kapitalister, som befinner sig på den kapitalistiska produktionens höjdpunkt, flår skinnet av arbetarna och sedan suger ur dem deras sista blodsdroppar, att dessa blodsugares och mänsko-plundrars bortsopande från jorden är det enda rätta.

Imperialismen och dess ovillkorliga följder förelade arbetarklassen nya uppgifter. Imperialismen innebär, att mot det organiserade proletarietet står organiserat kapital, vilket med tillhjälp av sina ekonomiska organisationer centraliserats allt mer och mer och genom några storbankers förmedling slutit sig samman till ett ännu fastare helt. De vapen som användes, då kapitalet ännu stred oorganiserat mot det organiserade proletarietet och icke förstod att enhetligt använda all statens makt och knep, dess kraft och förtryckarmaskineri, mot det som klass stridande proletarietet, de vapnen ha levat över sin tid.

Mot detta kapitalistiska system är till och med en med allmän och fullkomligt demokratisk röstrött vald riksdag maktlös. Det organiserade kapitalet är icke tvunget till några jämkningar för en riksdags kritik och protester; den kritiken når icke dess maktmedel och rubbar ej heller dess maktställning.

Arbetarmassorna själva måste motarbeta kapitalet; dessa massor, vilka kan rubba själva grundvalen för dess makt — produktionen. Blott på så sätt kan kampen bli framgångsrik.

Det imperialistiska krigets följder hitintills ha ännu mer iögonenfallande visat, att arbetarna bör gå till den sista avgörande striden mot det kapitalistiska produktionssystemet. Kriget har samlat än flera jättekapital, men förstört produktionskrafterna. Alla maskiners, alla råvarors, alla transportmedels användning gick blott ut på att få mera sådant, varmed man kunde livnära och förgöra de massor, vilka sänts ut för att mördas.

Och icke nog därmed, att försörjarna sköts ihjäl på krigsskådeplatserna, utan stora mängder maskiner och kommunikationsmedel lades under beslag för krigsförrådets räkning. De fullständigt förstörda maskinerna och kommunikationsmedlen, bristen på råvaror, vilken ej kan hävas på grund av de ovannämnda förlusterna, hotar arbetarklassen med en arbetslöshet, sådan som aldrig förr.

Motsatser till de hopade kapitalen är statslånen, vilka de krigförande staterna ha att betala åt sina egna herrar imperialister. Räntorna på dessa lån är i varje land större än staternas hela årsinkomst före kriget. Enligt det ekonomiska livets lagar kommer dessa räntor att tagas av den årliga produktionen och därvid största delen från det arbetande folkets årsinkomst.

Vad skulle följa efter kriget, om det över huvud taget kunde slutas? Fullständig utarmning, fullkomlig nöd och försjunkande i råhet.

Men kriget kommer inte att avslutas. Kapitalisterna förmår inte föra det till ett slut, därför att alla ekonomiska följder skulle då komma på deras nackar: hela produktionens sammanstörtande skulle överraska dem. Om vi också antog, att de förmådde slutföra kriget, så blev frågan om världsherraväldet likväl oavgjord. Denna fråga skall vara lika länge som det finns ett värderande, vinsthugrigt kapital.

Av denna orsak är proletariatet överallt vid en skiljeväg.

Den ena vägen är imperialismens. På den vägen stinger och river eländets törnen arbetarnas fötter blodiga, deras magar knorra av svält, ett rövande krig kräver av dem blod och liv.

Den andra vägen är den socialistiska revolutionens. Dess avsikt är att befria arbetarna och att riva upp den kapitalistiska produktionen och imperialismen med rötterna samt förhindra utplundring och skapa fred.

Den ena eller den andra, någon tredje väg ges ej. Om också arbetarklassen visas andra sidovägar, är det likväl visst, att alla de vägar, som icke löper utom ramen av det kapitalistiska samhällssystemet, förr eller senare förenar sig med den förstnämnda vägen.

Imperialismen ger således arbetaren den ovillkorliga befallningen: välj! *Imperialismen eller den sociala revolutionen!*

Till den nya kamp vartill imperialismen tvingar arbetarna, hör också nya vapen, nya stridsmetoder och arbetarnas nya sammanslutning. Intet fasthållande av gamla knep, gamla stridsmetoder, utan allt lämpas efter arbetarnas nya behov.

Den nämnda nya sammanslutningen av arbetarna, är det kommunistiska partiet. Dess medel är: industri- och lantarbetarnas allmänna strejk, det väpnade upproret. Till dess kampmetoder hör revolutionen och medborgarkriget. Dess huvudmål: ofördröjlig internationell social revolution, arbetarnas placering som styrande klass, skapandet av proletarietets diktatur, så att mänskligheten må kunna, genom bortskaffandet av den besuttna klassen och klasskillnadens upphörande, föras, från »tvångets samhälle in i frihetens samhälle», kommunismens begynnelse, — socialismen.

2. Våld mot våld.

När arbetarskarorna beordrades ut i kriget, ropade man överallt bland folkmassorna: »Leve fosterlandets räddare!»

Och säkerligen anlände många till gränsen med den uppfattningen, att de försvarade fosterlandet. Likväl skulle deras antal ha varit försvinnande litet, som i början skulle ha gett sig ut frivilligt. Och detta än mer andra, tredje eller fjärde krigsåret! — Hur många skulle då ha anmält sig frivilligt till en rövarfärd i Ukraina eller till att undertrycka de finska arbetarnas revolution?

Det absolut största flertalet, man kunde säga nästan alla, industri- och lantarbetare, gick ut i kriget uteslutande därför, att de tvingades att gå. Av yttre tvång gav de sig ut att »försvara fosterlandet».

Hur underligt det än kan förefalla mången, så var det i alla fall så, att »fosterlandet», vilket skulle försvaras, var liktydigt med den våldsregim, som drev alla andra ut i kriget utom de frivilliga.

Vari bestod denna våldsregim? Hur framträdde den? Helt enkelt däri, att varoch en måste tänka för sig själv: om jag inte lyder kallelsen, om jag inte går att försvara fäderneslandets gränser, så blir jag skjuten av — *staten*.

Statens gränser var också gränser för fäderneslandet. Det är ändå inte så lätt att sjunga lovsånger över staten, som man vanligtvis gör över hemlandet, om vilket det säges, att det är allas vår mor, älskade och rättvisa mor, vilken mildrar sina barns, den besuttna och den obesuttna klassen, inbördes motsatser. Nej. Staten står kantänka på de fattigas sida där, varest skjortan tages från kroppen av den fattige till pant; där livsmedelspriserna köres i höjden för att få mera pengar till militären. Som statens medborgare hamnar de fattiga, stadsbor och lantmän, likadant i militären. I militären får de stanna ett par tre år i sin bästa ålder. Som lön utdelas slag, sparkar och råheter. Alltsammans i korthet sagt: till kretsdomaren, polisämbetet eller tingssalen, varifrån vägen slutligen leder till fängelset, tukthuset. — Staten, eller »fosterlandet», är själv våldsregim, är detta vålds organisation.

Om således staten ej är någon mor, utan i stället raka motsatsen, ett vapen i händerna på de besuttna klasserna till strypning av arbetarna, — så är den heller icke ett fosterland. Också socialisterna tröstar sig med det fåfänga hoppet, att staten i framtiden kommer att vara fosterland, om den änskönt icke är det nu.

»Staten — säger Friedrich Engels, vår störste lärofader, Karl Marx' trogna arbetskamrat — staten är de oförsonliga klassmotsättningarnas produkt och utslag. Staten födes där, då och i den mån som de existerande klassmotsättningarna är omöjliga att utjämna. Och omvänt:

Själva statens tillvaro utgör ett bevis på, att klassmotsättningarna (mellan den ägande och den egendomslösa klassen) är omöjliga att utjämna.»

Staten, den där också fädernesland kallas, är ett organiserat våld för att de besuttna klasserna med tillhjälp därav skall kunna förtrycka och klavbinda de egendomslösa. Staten är förtryck satt i system och heligförklarat. Staten är klassmotsättningarnas upprätthållare, samtidigt som den binder arbetarna till händer och fötter. Och i denna sin verksamhet begagnar den sig då sannerligen av våldsmetoder: krigsmakten, gendarmerna, poliserna, fängelserna o. a. Officerarna, ämbetsmännen och domarna som handha dessa maktmedel är varje minut redo att använda dem.

»Fäderneslandets försvar är en oeftergivlig plikt», den uppfattningen representerar ämbetsmännen; skolorna, och kyrkan uppfostrar arbetarna att omfatta den och den borgerliga liksom den såkallade socialdemokratiska pressen, skärper den uppfattningen. Men staten står orörlig och hotande bakom, stundom tar den fram sina verktyg: militären, gendarmeriet, polisen, fängelserna, kulorna och galgarna för att driva arbetarna ut på slagfälten för att mörda varandra.

Staten är alltså icke någon över partihänsyn stående makt, utan själva våldets system. Statsförfattningen är detta vålds yttre dräkt. Utan staten skulle de ägande klasserna inte kunna förtrycka någon ; utan detta organiserade våld kunde de icke upprätthålla sitt förtryck av arbetarna en enda minut längre. Därför bör proletariats kamp i främsta rummet rikta sig mot *statsmakten*.

Frågan är blott: vilken betydelse har proletariats enade strid i denna strävan?

De besuttna klasserna hålla ett starkt förtryckssystem, staten, med våld i sina händer. Och mot detta våld kan endast våld sättas. Arbetarna måste därför mot borgarnas våldsförtryck möta upp också de med våld.

Arbetarnas styrka ligger till en början däri att de är fler än borgarna, för det andra däri, att deras arbete utgör grunden för all produktion, således också den viktigaste betingelsen för kapitalet. Denna sin makt kan arbetarna använda på så sätt, att de sluta sig samman till ett enhetligt förbund och undandraget kapitalet sin arbetskraft, d. v. s. genom att stanna produktionen, göra kapitalet värdelöst. Det är storstrejk.

I storstrejken lägger arbetarklassen hela sin tyngd i vågskålen. Staten, det i borgarnas händer befintliga förtrycksmaskineriet, ger naturligtvis genast svar på tal. De små medgivandenas tid har varit och farit Imperialismen har i detta krig satt allt på ett kort, och vet att varje förändring hotar dess tillvaro. Staten skall därför begagna alla till buds stående maktmedel. Till en början drar den in arbetarnas tidningar, upphäver samlingsfriheten, föreningsrätten o. s. v. och slutligen går den till väpnat våld. Militären, polisen, gendarmerna — den måste använda alla medel mot storstrejken.

Mot arbetarnas masskamp, storstrejken, arbetar våldsregimen således alldeles öppet. Det är möjligt, att militären begagnar segern förbigående statsmaktens fördel. I alla fall är det otvivelaktigt, att i en sådan storstrejk militärens deltagande är av betydelse, varpå den ryska revolutionsrörelsen ger tvenne exempel:

1. Statsmakten övergår vid första försöket, om också endast temporärt och delvis, i proletariats händer.
2. I armén, vilken består av industri- och lantarbetare, slappnar disciplinen och på så sätt faller våldsmedlet ur händerna på de härskande klasserna.

Detta är av största vikt.

Emedan samtidigt som arbetarnas makt tillväxer under stridens fortgång, avtar den ägande och härskande klassens makt. Striden kan därför, då vi inte anse arbetarklassens fullständiga undergång för möjlig, också blott vara den uppgörelse, varigenom arbetarna med användning av våld mot våld tillägna sig maktmedlen och således också erövra statens styrelse.

Våld mot våld! Borgarna vet mer än väl, att från arbetarnas sida gäller denna strid våldets och förtryckets avskaffande. Detta betyder att den besuttna klassen varken i eget eller främmande land kommer att få möjligheter att öka sitt kapital, och därför kämpar den också till det yttersta för bevarandet av roffarsystemet. Den ägande klassen skulle göra likadant, även om *arbetarna ha majoriteten i kammaren* och denna ville avskaffa det lagliga rofferiet.

Mot vapen är endast vapen det tillräckligt verksamma medlet. Arbetarna måste gripa till vapen, emedan de uteslutande på sådant sätt kan beröva bourgeoisin makten, styrkans och våldets system.

Beväpnat uppror är det, som skall bringa den politiska makten i händerna på proletariatet och leda till den socialistiska revolutionen.

Den gör ingen revolution, som blott ändrar härskare och styrelsesätt. Det kan icke anses för revolution, att som härskare i stället för någon bekant Nikolai, Wilhelm eller Karl, placera ett opersonligt kapital i en presidents gestalt.

Till vår revolution hör, att proletariatet tar i sina händer det som utgör maktens grundfaktor: kapitalet, maktmedlet: staten; och att proletariatet upphäver det politiska förtryckets följd: utsugningen; att det skapar organ, vilka behövas vid danandet av det socialistiska systemet, och tillägnar sig den målmedvetenhet som måste finnas vid övergåendet till socialismen. Denna överflyttning eller övergångstid, är proletariatets envåldstid eller helt kort: *Proletariatets diktatur.*

Storstrejken, det väpnade upproret, den socialistiska revolutionen och proletariatets diktatur ligger, enligt den kommunistiska läran, framför proletariatet på den väg, som leder till frihet och avskaffar utsugningen.

De skiljevägar imperialismen förelagt proletariatet är till antalet två: *den till frihet förande revolutionära vägen eller också den väg som leder till absolut elände.*

3. Vägen till socialismen.

Kommunisternas huvudmål är befriande av arbetarna från löneslaveriet. Förutsättningen för denna befrielse är kapitalets och det nuvarande produktionssättets avskaffande; kapitalets, jordens, maskinernas, arbetsverktygens tagande ur händerna på kapitalisterna och blivande allmän egendom; klass- och egendomsskillnadernas, lönearbetets och rofferimöjligheternas avskaffande.

Till och med hos de mest demokratiska hoppas vi förgäves få se en förutsättning till att börja värka för en sådan förändring. Av borgarstaten, den må vara hur framstegsvänlig som hälst, må den så ha på absolut allmän, och likvärdig rösträtt baserad republikanskt styrelsesätt — vi kan ändå lika litet vänta oss det av en sådan som av en monarkistisk. Den stående militären, poliserna och ämbetsmännen skyddar till och med i den mest folkstyrda republik endast bourgeoisin. Och borgarna kommer nog aldrig att börja gräva graven åt sig själv och sina utsugarförmåner.

Med erövring av den politiska makten med tillhjälp av revolutionen, avser kommunisterna således icke demokratin eller skapandet av en demokratisk republik. Demokratin skyddar allas medborgarrättigheter. Men ägandet av kapitalet skyddar också makten åt borgarna så länge de ha rättigheter. Kommunisternas huvudsyfte är därför *arbetarnas odelade och obegränsade herravälde: proletariatets diktatur*. Denna stat är arbetarnas stat. Detta är också våldsregim, men dess uppgift är helt en annan än den borgerliga statens.

Den borgerliga staten är medlet till utsugning och förtryck, vilken representerar det fortsatta bevarandet av egendoms- och klasskillnaden. Medlet proletariatets diktatur, d. v. s. arbetarstaten, förtrycker bourgeoisin expropriera kapitalet för samhällets räkning samtidigt upphävande allt förtryck och slutligen görande en styrande mänsklig makt, således själva staten obehövlig.

Denna statsform finner vi tvenne gånger i historien. Sådan var den i Pariskommunen, i de revolutionära parisiska arbetarnas produkt år 1871, och är nu i Rysslands socialistiska federativa rådsrepublik (Rossiskaja Sotsialistitsjeskaja Federativnaja Respublika). Det är proletariatdiktaturens form som leder, liksom Marx säger, till den politiska förändring, varifrån arbetarnas övergång till ekonomisk frihet är möjlig.

Kommunisterna kräva alls ingenting annat än statsmakten från borgarna. De fordra icke fred icke ens den ena eller andra ekonomiska frågans lösning kräver de. Detta därför, att allt sådant kan förverkligas först sedan proletariatet har tagit all statsmakt i sina händer, proklamerat proletariatets diktatur.

De beväpnade arbetarnas massorganisationer utgör grunden för proletariatets diktatur, för arbetarstaten. De av valda förtroendemän bestående representanternas råd, stiftar lagarna och författningarna och sätter dem själva i verkställighet. Sålunda avskaffas de förhållanden under vilka arbetarna ingenting hade att säga angående lagarnas tillämpning, ehuru de väl hade fått ett visst inflytande på lagstiftningen.

De privilegierade lagstiftarnas, ämbetsmännens och domarnas makt bortfaller alltså. *Folkets egna förtroendemän, vilkas givna fullmakter kan återtagas var minut, stifta lagarna, sätta dem i kraft och sitta som domare över lagbrytarna*. Varje ämbete tillsättes genom val. Varje ämbetsinnehavare kan från sitt ämbete skiljas när som helst. *En ämbetsinnehavares lön kan icke vara större än genomsnittsinkomsten för en fackutbildad arbetare*.

I den stående militärens ställe är de beväpnade arbetar- och småbrukarmassorna. Häri ligger en garanti för, att en borgerlig revolution icke kan beröva proletariatet makten. Bourgeoisin kommer icke mer att förmå resa sig. Som ledare för de beväpnade skarorna fungerar ingen borgerlig avkomling, utan väljes av manskapet själv de lämpliga i skaran till befäl. På samma

sätt undanskaffar proletarietets diktatur sådana *polis- och gendarmvälden* som de nutida; i den mån revolutionär ordningstjänst behövs, fullgör de beväpnade arbetarne den.

Sådan är arbetarnas stat till sin form. Arbetarna och de egendomslösa landsarbetarna har genom den statsmaktens alla möjligheter i sina händer — lagstiftning, regeringen och rättskipningen. Endast denna arbetarstat, denna proletarietets diktatur, förmår värna deras ekonomiska åtgärders fullföljande, vilket är nödvändigt, då kapitalet exproprieras från borgarna, för att produktionsmedlen förvandlas till samhällsegendom, och produkterna av den samhälleliga produktionen lägges under beslag på samhälleligt sätt.

Arbetarstaten har naturligtvis att fylla alla de krav, vilka arbetarrörelsen tagit på sina program för höjandet av arbetarklassens välmåga, förbättrandet av arbetarnas levnadsförhållanden, hälsoskydd och bildningens höjande och vilka de gett borgarna att förverkliga.

Åtta timmars arbetsdag, sundare förhållanden i fabrikerna, verkstäderna och arbetarnas bostäder — allt detta och andra socialpolitiska krav kommer man att förverkliga i ett enda slag, utan att arbetarna behöver slösa det minsta lilla grand av sin stridsiver för deras skull. Tyngdpunkten i proletarietdiktaturens program ligger i de åtgärder, vilka under övergångstiden fordras för produktionens socialisering.

I politiskt avseende har proletarietets diktatur den betydelsen, att den fråntar borgarna statsmakten, lagstiftningen och regeringen. *I ekonomiskt* avseende har den som följd, att proletariet undandragit borgarna produktionen och ledningen av produkternas fördelning. Ända hittills ha kapitalisterna och deras avlönade medhjälpare ordnat produktionen och de producerade varornas utdelning längs handelskanaler till konsumenterna.

Imperialismen och i all synnerhet utvecklingen av det ekonomiska livet under krigstiden har, som vi sett, centraliserat produktionskrafterna och kapitalet på enstaka storbankers, den s. k. finansoligarkins händer. Under krigets fortgång har statsmakten blivit — och var förresten förut — denna fåtalets penningemakt en lydlig slav. Statsmakten blir således i händerna på storbankerna och deras syndikat uteslutande produktionens och konsumtionens högste ordnare. Särskilda centra eller centraler: järncentraler, sockercentraler, papperscentraler och spannmålscentraler liksom ytterligare sådana som ordna produktionen och fördelningen av alla livsförnödenheter, har drivit kapitalets centralisation så långt, att den är fullt mogen. Över alla dessa centraler står 4-5 storbanker som enväldshärskare över hela landets ekonomiska liv.

Om arbetarna således vill taga den ekonomiska makten i egna händer för att omvandla den efter sina egna önskningar och för att leda den i socialistisk riktning, så blir deras första görande

bankernas nationalisering, d. v. s. taga bankerna i besittning för arbetarstaten:

sammanslå alla banker till en av staten omhändertagd sådan, alltså en riksbank.

Bankerna har, som vi vet, under den imperialistiska utvecklingseran, blivit helt det ekonomiska livets brännpunkter. De förmedlar blodcirkulationen i hela det kapitalistiska hushållningssystemets liv.

Herravälde över bankerna är första villkoret för uppnåendet av herraväldet över produktionen. Emedan genom detta herravälde avstänges kapitalisterna från all vidare penningtillförsel. Man har då lagt beslag på penningkapitalet. Med denna åtgärd träffar man således den kapitalistiska produktionen i dess grund valar.

Bankernas övertagande av arbetarstaten, ger arbetarna i händerna en aktiv apparat, varmed de kan reglera produktionen och likaså produkternas distribuering, d. v. s. för konsumtion avsedda varor och likaså arbetsmedlens nyttjande.

De »centraler», vilka haft till uppgift att fördela råvarorna, födoämnen och arbetsmedlen allt sedan krigets början, är fullständigt i bankernas våld. Bankerna har således säkra siffror angående hur stor landets produktion är och hur stort behovet är ävensom hur mycket som kan transporteras av landets kommunikationsmedel (till lands och sjöss).

Imperialismen har danat de grunder, genom vilka proletarietets diktatur kan alldeles som från en säker ställning rikta de första slagen mot det kapitalistiska systemet och med vilkas tillhjälp de kan resa den socialistiska hushållningens byggnad.

Första villkoret för produktionens socialisering är möjligast säkra uppgifter om hur mycket som kan produceras och hur stort behovet är.

De genom expropriation under arbetarstatens ledning arbetande bankerna och det banknät deras filialer bildar, vilket når ända till den minsta by, är en; redan färdig och härtill lämplig apparat.

Det andra slaget mot privatäganderätten blir

alla storindustriens

och behovet av massartiklar fyllande inrättnings underordnande under arbetarstaten och sammanförande till ett helt. Detta innebär, att arbetarna exproprierar från ägarna de jätteföretag, vilka redan uppstått under bankernas beskydd. Det kapitalistiska väldet upphör således i dessa affärer. Arbetarnas egna organisationer kommer att förvalta de företag, vilka de kapitalistiska sammanslutningarna hade förenat till ringar, truster eller syndikat.

Också detta förstår man lätt. Alldeles som i Österrike-Ungern t. ex. tobaksfabrikerna eller kanonfabrikerna och andra fabriksföretag är statens egendom, på samma sätt göres alla företag till statsegendom. I verkligheten har staten reglerat också den nutida produktionen; den moderna borgerliga staten, vilken är i händerna på borgarna, har i »produktionsregleringens» namn gjort alla värkstäder och fabriker till militära tvångsarbetsanstalter för arbetarna; men för kapitalisterna har den gjort dem till paradiset, guldgruvor, ur vilka det strömmat floder av guld till bankernas oceanvida pansarvalv.

Men det av arbetarna värkställda förstatligandet inskränker sig icke till, att endast underordna produktionen en enhetlig reglering och att enskilda affärer sammanslås, utan därtill kommer också, att alla fabriker, värkstäder, järnvägar och fartyg frantagas kapitalisterna. Med alla dessa företag är det icke meningen att använda arbetarnas arbetskrafter till gagn för kapitalismen, utan tvärtom är de deras egna, och skall användas under arbetarnas ledning till att fylla deras behov.

Arbetarna måste upprycka privatäganderätten med rötterna. De många aktierna, obligationerna o. s. v., de må nu sedan representera bankers, industriers eller affärsföretags grundkapital eller i statspapper eller statslån placerade pengar, görs värdelösa. De blir papperslappar och berättigar icke mer ägarna att njuta som parasiter frukterna av arbetarnas underbetalda arbete.

Sedan när alla banker och produktionsmedel gjorts till arbetarstatens egendom, blir

proletariatdiktaturens tredje görande

förbrukningens ordnande och reglering i arbetarstaten.

Detta är en ovillkorlig övergångsåtgärd. På samma gång kriget lagt grunden till produktionens reglering har det också danat förutsättningarna för konsumtionens sättande under reglering. De av staten i bruk tagna bröd-, kött-, klädes- o. s. v. korten, anses bli grunden för en reglering av förbrukningen.

Genom det staten underordnade banknätets försorg får man reda på befintliga produkter och behovet av sådana. Handelns upphörande har därigenom blivit möjlig. Arbetarstatens lokala ämbeten, d. v. s. arbetarnas och småbrukarnas representantråd, fördelar från sina förråd till förbrukarna de behövliga klädes-, mat- och andra varorna.

Mellan den borgerliga statens och arbetardiktaturens kortsystem är det dock en väsentlig skillnad. Den kapitalistiska staten använder detta system för att därigenom styrka sig själv. På samma gång försöker den bereda ockrarna större vinst. Samtidigt försöker den ge de rika större möjligheter att i sina lägenheter magasinera dryga mängder av sådana varor som genom kortsystemet är undandragna det hungrande folket.

Arbetarstatens kortsystem däremot riktar sig direkt *emot de rika*. Dess avsikt är att i näringen icke får förekomma några olikheter. Det utgör slutligen också en säkerhet mot de kontrarevolutionära, vilka, som den Ryska revolutionen visar exempel på, genast då arbetarna tar statsmaktens, produktionens och fördelningens maskineri under sitt välde, börjar bromsa, d. v. s. av politiska skäl upphör att arbeta.

Redan därför bör arbetarstaten förverkliga den princip som ordspråket uttalar: »Den som inte arbetar, han skall heller inte äta.» Därför blir den fjärde viktiga övergångsåtgärden

hushållning och systematisering,

grundandet av ett system för arbetsintyg.

Varje matlag äger rättighet att få de bestämda livsmedelsransonerna. Det erhåller dem på grund av arbetsintygen från förråden, vilka handhaves arbetarrådet eller av en av detta godkänd organisation.

På så sätt rycker man det sista stödet undan fötterna för kapitalet. De av kapitalisterna möjligen räddade och arbetarstaten undanhållna guldförråden lämna ingen möjlighet för, de må sedan vara vilken borgerlig som helst, att med stöd av sin förmögenhet, tubba arbetarna till att icke utföra eller sabotera i dem förelagt samhälleligt arbete.

Denna hushållningens systematisering och arbetsintygsordning har som följd ett verkligt *allmänt arbetstvång* för varje till arbete duglig människa.

Den imperialistiska utvecklingen har också härvidlag givit exemplet, därigenom, att i så gott som alla krigförande länder införts för hemmavarande civilpersoner en, den allmänna värnplikten motsvarande arbetsplikt. Den borgerliga statens arbetsplikt är, liksom den allmänna värnplikten, allmän endast för arbetarna, vilka också därigenom tvingas att tjäna de imperialistiska rövarbegärens. Arbetarstatens arbetsplikt däremot sätter just de lata, parasiterna som lever på andras arbete, således de rika, till arbete. På så sätt får man samtidigt en förordning, som förebygger, att dylika element undandrager sig i den socialistiska planen ingående arbeten.

Till de av proletarietets diktatur exproprierade produktionsmedlen hör egentligen också jorden.

I Ungern lever mer än hälften av befolkningen av jordbruk och av detta folk är 80 % endera alldeles egendomslösa daglönare eller småbrukare, vilka äga 1-5 tunnland jord. Där är således jordfrågans betydelse mycket stor.

I den samhälliga revolutionen blir bland kommunisternas första handlingar den, att ordna småbrukarnas ställning så, att de

genast får jorden under sin domvärjo.

Småbrukarnas och arbetarnas statsorgan skall genast ta ledningen över *latifundierna* (sammanslagna egendomar) de av prästerna och herrarna styrda landområdena samt alla såväl levande som döda inventarier således byggnaderna, arbetsredskapen, maskinerna, boskapen och utsädespannmålen. Jorden och allt som hör till den bör lämnas åt platsens, distriktets eller kommandanturens [Ett ungerskt förvaltningsdistrikt. *Övers anm*] småbrukares och lantarbetares representantråd att brukas. Detta är en övergångsåtgärd vid ordnandet av jordfrågan. Sakens enhetliga, efter allmän måttstock värkställda avgörande kan först senare ske. Men för att det inte skall hända, för att inte storgodsägarna, prästerna och de andra jordherrarna må kunna utgöra något hinder för den socialistiska jordpolitiken, måste landsbygdens arbetare genast taga sig an jorden.

Det ovannämnda anser kommunisterna i stort sett vara arbetarnas närmast liggande göromål.

Diktaturen skall sättas i kraft av det beväpnade upproret, den socialistiska revolutionen. Detta innebär, att arbetarna icke skall invänta socialismen som judarna har väntat Messias. Arbetarklassen vet att socialismen inte heller kommer ur det skötet, och arbetar därför revolutionärt för nåendet av sitt mål.

Det avgörande inför vilket imperialismen ställt arbetarna, fordrar ovillkorligen verksamhet. Den ena vägen kan de gå utan verksamhet, men under vinande piskslag genom land som genjuder av krigets klagoskrin till det fullkomliga armodet. Den andra vägen är kampens väg, men den leder medels sträng frihetsverksamhet till människosläktets välstånd, till socialismen, vilken icke mer är någon drömbild, utan den snara framtidens värk, dettas och det kommande släktledets värk.

De, för vilka socialismen icke är någon utopi, vilka icke göra av den en Messias, utan vill med den socialistiska revolutionen och proletarietets diktatur som medel genast sätta i gång med att förverkliga den, — de är kommunister.

4. Vilka är då kommunister?

Av vad som förut sagts har det framgått att kommunisterna är klassmedvetna arbetare. Det är de, vilka icke försöker befria arbetarna bara med ord, de, vilka intet våld kan förmå att vika, vilka alltför väl vet, att den borgerliga staten kan ej rubbas annat än med våld.

Kommunister är de, vilka icke väntar sig något av de styrande klasserna, och icke ger sig i underhandling med dem, utan med Marx anse att arbetarklassens befrielse kan utföras endast av arbetarklassen själv.

Kommunister är de, vilka icke blott till namnet utan även i handling är internationalister; de, som är av den åsikten, att det endast kan finnas ett slag av internationalism, i all synnerhet ingen sådan som avblåsande klasskampen i arbetarnas strid, sänder arbetarna i ett krig för att tjäna sina fiender och mörda sina bröder, i stället för att börja ett krig mot förtryckarna. Kommunisterna förklarar och bekänner, »att arbetarna icke har något fädernesland». De vet blott av en international, den som sluter samman alla världens arbetare i den internationella socialistiska revolutionen.

Kommunisterna skiljer sig från alla andra partier också i det avseendet, att de inte för arbetarna framhåller socialismen som en drömbild, ett »förlovat land», dit vägen dock är så lång, att det tar flera släktled för arbetarna att nå det. Är så lång som de utvalda judarnas väg genom öknen i den bibliska sagan. Den strid för socialismens förverkligande, som stöder sig på Karl Marx och Friedrich Engels ofelbara läror, är för kommunisterna en nutidens uppgift. Varje dag, som arbetarna uppskjuter den strid som skall öppnas mot den kapitalistiska statsmakten, förlänger endast arbetarnas lidanden i den kapitalistiska grottekvarken. Kommunisternas huvudmål är således ej demokrati, vilken icke utgör någon befrielse ur löneslaveriet, utan den socialistiska revolutionen, och den *ofördröjligen* vidtagande proletära diktaturen.

De, vilka vill detta, som arbetar på så sätt, de är kommunister.

Av den orsaken kallar vi oss heller inte för socialdemokrater.

Marx och Engels, vilka proletarietet nämner som sina lärofäder och vilkas läror de nationella socialisterna delvis hade feluppfattat, delvis förvrängt eller fördöljt, kallade sig kommunister. Båda har påvisat, att namnet socialdemokrater (Marx i sin kritik över den Tyska socialdemokratins program 1875, Engels 1894) icke är *vetenskapligt rätt*. Demokratien för icke människosläktet ut ur kapitalismen, ur kapitalismen och till socialismen, nej, dit leder endast det revolutionära proletarietets diktatur. Övergången till socialismen innebär: alla produktionsmedels återgivande åt samhället, produkternas fördelning till alla i enlighet med deras arbetes värde.

Kommunisternas synpunkt stannar likväl inte, liksom ej heller deras förkämpars, Marx och Engels, vid socialismen. De ser vidsträcktare och säger: »Utvecklingen stannar ej vid socialismen. Socialismen är blott det första steget till kommunismens andra stadium, under vilket, med fullt förstående för alla individers inbördes olikheter, danas en verklig jämlikhet

och under vilken alla arbetare enligt förmåga i den samhällsliga produktionens tjänst, var och en fående vad hans behov betingar av de produkter arbetet avkastar.

Socialdemokrater kallar vi oss inte också av den orsaken, att detta namn bäres i alla land av arbetarnas förrädare patriotsocialisterna, imperialismens hantlangare som skylt, deras skylt, vilka håller revolutionen för ett nationellt ont och driver arbetarna ut att försvara sina utsugare och göra gemensam sak med dem.

Vi kommunister anser klasskampens avblåsande under inga förhållanden tillåtlig, tvärtom är vi av den uppfattningen, att arbetarna icke få tveka att göra sitt val som de av kriget ställts inför. De måste utan något dröjsmål skrida till den socialistiska revolutionen, riva ned hela den nuvarande samhällsbyggnaden och med proletariats diktatur dana en ny samhällsbyggnad, formande den från grunden ånyo.

Det väpnade upproret, den internationella socialistiska revolutionen, proletariats diktatur, läggande av grunden för socialismen, allt detta bör begynnas genast och icke framhållas för det hungrande folket som hägringar, av något som kan gå för sig om hundra år. Detta är kommunismens främsta avsikt.

Men för dem, vilka alltjämt är av den åsikten att arbetarklassen »växer» in i socialismen på sådant sätt och att icke en sådan stor förändring som kommunisterna vill med sitt ofördröjligen förverkligande är någon väg eller någon möjlighet därhän, för dem vill vi låna följande ord av Marx i hans huvudarbete »Kapitalet» :

Enskilda på eget arbete grundade, spridda privategendoms hopbringande till en kapitalistisk privategendom, är en oändligt mycket långsammare process än socialiseringen av redan produktiva förmögenheter. I det första fallet är det fråga om den expropriation som de fåtaliga inkräktarna gör från folkmassorna, i det senare fallet om den de flertaliga massorna vidtar med sina snyltgästers egendom.

Låt icke den proletära revolutionen upphöra! »Den kapitalistiska privategendomens sista stund har slagit!»

Upp varje arbetare, upp för den kommunistiska revolutionen!